

Рассмотрена
На заседании МО

Протокол № _____

«___» август 2017г.

Руководитель МО

_____/Шугушхова О.Х./

Согласована
Зам. Директора по УВР
Пшибиева Ф.Ш.

Утверждаю
Директор МКОУ СОШ №2 с.Кахун

_____ Гетоков Х.Х.

«___» август 2017г.

Рабочая учебная программа

Филология

(образовательная область)

Кабардинская литература

(наименование учебного курса)

II ступень

5 «А» класс

(ступень образования, класс)

на 2017-2018 учебный год

Бекшокова Лялюся Султановна

(Ф.И.О. учителя)

Адыгэ литературэ 5 класс

Зыубзыху тхыгэ

Зэрылажэ программэр зэхэлъхъащ мы къэк1уэну нормативнэ тхылъхэр и лъабжьэу:

- Федеральнэ государственнэ стандартыр (от 01.12.2010 г. № 1897)
- Урысей Федерациэм щ1эныгэ егъэгъуэтынымк1э 2012 гъэм декабрым и 29-м къищта федеральнэ закон № 273-ФЗ-р, (ред. от 29.12.2014) "Об образовании в Российской Федерации" (с изм. и доп., вступ. в силу с 06.05.2014);
- Закон КБР от 24 апреля 2014 года № 23-РЗ (ред. от 03.04.2014 года № 71-РЗ) «Об образовании»;
- Приказ МОН КБР от 30.06.2015 года №676 «Об утверждении республиканского базисного учебного плана для образовательных учреждений КБР на 2015-2016 учебный год »;
- Типовой положенэ щ1эныгэ щызэрагъэгъуэт еджап1эхэм теухуауэ РФ и правительствэм къищта унафэ №196 19 мартым 2001 гъэм къыдэк1ар;
- Санитарно-эпидемиологическэ правилэм и нормативхэу СанПиН 2.4.2.2821-10 «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях», зарегистрированные в Минюсте России 3 марта 2011 года, регистрационный номер 19993;
- Къэбэрдей-Балъкъэр республикэм егъэджэныгъэмрэ щ1эныгъэмк1э Министерствэм щ1эныгэ егъэгъуэтынымк1э 1уэхущ1ап1эхэм 2015-2016 гъэ еджэгъуэм зэрегъэджапхъэу къыхиха тхылъхэмк1э къищта унафэр, (от 31 марта 2014 года № 253)(ред. От 08.06.15 года)
- «О республиканском комплекте учебников», от 18 июля 2011 г. N 67-РЗ
- «О республиканской целевой программе «Модернизация учебной книги на национальных языках на 2007-2011 годы», от 21 ноября 2007 года N 83-РЗ
- Муниципальнэ Къэхъун курыт еджап1э №2-м зэхигъэува зэрылажэ программэм теухуа Положенэм ФГОС ОО ипкъ итк1э.
- Муниципальнэ Къэхъункурыт еджап1э № 2-м зэхигъэува зэрылажэ учебнэ планым ипкъ итк1э 2017-2018 г.

2. Программэр зэхэгъэуващ «Адыгэ (Къэбэрдей-Шэрджэс) литературэ 5-нэ-11-нэ классхэм папщ1э программэ». Авторхэр: Хъэк1уащэ

А.Хь. ,Абазэ А.Ч.,Бак1уу Хь.И.,Гъут 1.М.,Ержыб А.Къу.,Т1ымыжь Хь.Т.Налшык. 2010 гъэм къыщыдэк1ам тету, ФГОС –м къыгъэува къалэнхэм пэджэжу.

Етхуанэ классым адыгэ литературэр щегъэджныным къыгъэува къалэнхэмрэ мурадхэмрэ:

- анэдэлъхубзэм и дахагыр нэхъ къызыхэщ тхыгъэхэмрэ 1уэры1уатэм щыщ пкъыгъуэ уардэхэмрэ сабийхэм егъэц1ыхуныр;
- адыгэ тхак1уэ пажэхэм я 1эдакъэщ1эк1эхэм щыгъэгъуэзэныр;
- тхыгъэ шхъэхуэхэр е езы дыдэхэм зэхалъхъа къэ1уэтэныгъэхэр (изложенэ) я бзэк1э ятхыжыфу егъэсэнныр;
- прозэу тха тхыгъэхэр я бзэк1э къэ1уэтэжыфрэ абы тепсэлъыхъыжу, усэхэм ящыщу къагъэлъэгъуахэр гук1э зэрагъэщ1эфу егъэсэнныр;

- анэдэльхубзэм хуэфашэ пшлэ хуащлу икли иригушхуэу кьэгъэхуныр;
- еджаклуэхэм я бзэм зегъэужьын, я словарнэ запасым хэгъэхуэн;
- иджыпсту кьеклуэкл информационнэ ехьулэныгъэхэм клэлыпфы, хэплэфу, зыхуейр кьыхахыфрэ кьагъэсэбэпыфу егъэсэнур.

Адыгэ литературэр лэмал имылуэ яджын хуей предметхэм ящыщ. Абы кьалэнышхуэ и пшэ кьыдохуэ шлэблэр бзэм и лэфыр зыхищлэу, флагъ-дахагъымрэ гурымышьымрэ зэхигъэклыфу, лъэпкъми цыхубэми лэщлыгъуэклэрэ кьадэгъуэгурыклуэ художественнэ дуней еплыкклэ тельыджэр игъэбатэу кьэхунымклэ. Ар зи акьыл зэфлуэвэ ныбжьыщлэм шлэгъэкъуэн хуохуэ и анэдэльхубзэмрэ Хэкумрэ флуэ ильагъуу, дэтхэнэ лъэпкъми и фыр ильытэу, дунейпсо щэнхабзэм шыгъуазэрэ езым и лъэпкъ щэнхабзэр абы ирилъытыжыфу кьэхунымклэ.

Литатурэр убгъуауэ джыным кьроклуэ еджаклуэхэм я бзэм зиуэщлыныр, флагъ-дахагъым и хабзэхэр бзэм зэригъэшэрыуэ лэмалхэр кьагурылуэныр, лъэпкъ литературэм и зыужьыклэмрэ и шытыклэмрэ шыгъуэзэныр, абы и тхыдэм кьыхэщ лъэхъэнэ нэхъ инхэр кьыхагъэщхэхуклыфыныр, художественнэ тхыгъэр и флагъ-дахагъэхэмклэ еклуу зэпкърихыфу есэнур, литературэм и теориэмрэ и хабзэ нэхъыщхэхэмрэ ящлэныр.

Адыгэбзэр егъэджыныр кьызэгъэпэщыпхъэщ компетентностнэ (лъэклыныгъэхэм зезыгъэужь) бгъэдыхъэклэм тету. Абы тешлыхъауэ етхуанэ классым зыщаужь:

- коммуникативнэ (зэрызэгурылуэ, зэрызэпыщла) компетенцэхэм,
- лингвистическэ (бзэщлэныгъэ) компетенцэхэм,
- культуроведческэ компетенцэхэм.

Етхуанэ классым щеджэ еджаклуэхэм адыгэ литературэмклэ ягъэзэшлэпхъэ лэжьыгъэхэр, я зэфлэклхэр, шлэныгъэр егъэфлэклуэнымклэ ахэр зыхуэунэтлахэр (компетенцэ елытауэ).

Щлэныгъэм и флагъыр кьэзыгъэлыагъуэ унэтлыныгъэхэр:

- предметымклэ ягъуэт лъэклыныгъэхэр (предметные компетенции);
- гъащлэм, цыхухэм яхэтынымклэ ягъуэт лъэклыныгъэхэр (социальные компетенции);
- культурэ куэдым хэзэгъэнымклэ, ар зыхащлэнымклэ ягъуэт лъэклыныгъэхэр (поликультурные компетенции);
- информацэ зэхуэхъэсыным, абы и кьэгъэсэбэпыклэм ехьэллау ягъуэт лъэклыныгъэхэр (информационные компетенции);
- гъэсэнныгъэ елытауэ ягъуэт лъэклыныгъэхэр (общекультурные компетенции).

Етхуанэ классым щадж темэхэм кьыдэклуэу еджаклуэхэм лъэпкъ литературэм и тхыгъэ куэдыр нэхъ кууэ ядж, абы кьыхэклыу лэмал имылуэ езыр-езыру ялэжьхэр, творческэ проектхэр, бзэм теухуа кьэхутэныгъэхэр нэхъыбэу хэгъэхъэпхъэщ.

Етхуанэ классым адыгэ литературэмклэ и программэр джыным сыхъэт 68-рэ хухах(тхэмахуэм сыхъэтитл).

Адыгэ литературэр щэбгъэджклэ кьэбгъэсэбэп хьунуш мы кьэклуэну **лэмалхэр (методхэр):** кьэпщытэныгъэ, кьэлуэтэныгъэ, зэгъэпщэныгъэ, кьэхутэныгъэ, прпродуктивнэ, репродуктивнэ, нэгъуэщлхэри.

Мы кьэклуэну **щытыклэхэр (формэхэр):** джэгу-зэпеуэ, тест лэжьыгъэхэр, щхъэзакъуэ лэжьыгъэхэр, кьэлуэтэныгъэ, зэпсэльэныгъэ, кьэлуэтэныгъэмрэ зэпсэльэныгъэмрэ зэгъусэу, нэгъуэщлхэри

Еджаклуэхэм ягъуэта шлэныгъэр кьызэрапщытэ шлыклэхэр:

- жьэрылуатэу блэкла темэхэр кьапщытэклэрэ

- шхъэзакъуэ лэжыгыгъэ ягъэзащлэк1эрэ
- тхыгыгъэ лэжыгыгъэхэр ятхк1эрэ
- тест лэжыгыгъэхэр ягъэзащлэк1эрэ, нэгъуэщлэхэри.

5-нэ классым «Адыгэ литературэр» джынымк1э ФГОС-м кыгыгъэу в кыалэнхэр.

Предмытыр джыным унэт1ыныгыгъэ нэхъыщхъэу и1эн хуейхэр:

1. Кыщыалъхуа Хэкур ф1ыуэ ялыагыуу, адыгэ лъэпкъым и хабзэмрэ тхыдэмрэ пщ1э хуащ1у, адрей лъэпкъхэм яхабзэм пщ1э хуащ1у егъэсэн.
2. Зэджа тхыгыгъэхэм хэль купщ1эр кыыхахыу, художественнэ образхэр зэпкърахыфу, ф1агыу хэлыр гъащ1эм кыщагыгъэсэбпу егъэсэн.

Личностнэ ехъул1эныгыгъэхэр:

1. Дахагыэмрэ бзэм и кыулягыэмрэ зыхащ1эн, я бзэм зегъэужыын
2. Хэкур ф1ыуэ лыагыун, абы и тхыдэр, хабзэр зэгъэщ1эн
3. Еджэным, литературэм дихъэхын
4. Зэджа художественнэ тхыгыгъэм хэль унэт1ыныгыгъэ тэмэмыр кыыхэхын.
5. Адрей лъэпкъхэя я культурэм пщ1э хуэщ1ын.

А ехъул1эныгыгъэхэм улъ1эсынымк1э сэбэп хъунуш тхылхым ит текстхэр, 1упщ1эхэмрэ лэжыгыгъэхэмрэ, проблемнэ егъэджэк1эр, н.гъу.

Метамредметнэ есэныгыгъэхэм хохъэ УУД-р

Регулятивнэ УУД:

1. Езыр-езыру урокым и темэмрэ мурадымрэ кыхутэфмэ,
2. Езыр езыру мурадым лъ1эсыфмэ
3. План зэхильхьэрэ абы тегу лэжыэфмэ, и лэжыгыгъэр зэригъэээхуэфмэ.
4. Егъэджак1уэм щ1ыгыуу и жэуапыр кызэпкърихыфмэ, езым оценкэ зыхуигъэувыжыфмэ.

Познавательнэ УУД:

1. Езыр – езыру сыт хуэдэ текст л1эужыгыгъэуми къеджэфу, и мыхъэнэ нэхъыщхьэр кыгыгъэуыффу.
2. Зэджа тхыгыгъэхэр щызэпкърахк1э хэлэжыыхыфу, нэхъуэщ1хэм я гупсысэк1эр кыгуры1уэу, езым и 1уэху бгъэдыхьэк1э и1эжу.
3. Текст информацэ нэхъыщхьэр кыыхыффу
4. Зэджар нэгъуэф формэ ищ1ын (план, таблицэ, схемэ зэхильхьэу)
5. Зэджам тепсэлъыхыжын
6. Псалъалъэхэмк1э, справочникхэмк1э лэжыэфу
7. Анализ ищ1у, егупсысауэ зэпкърихыфу.

Коммуникативнэ УУД:

1. Езым и 1уэху бгъэдыхьэк1э и1эжу утыкум кыщыпсэлъэфу, адрейхм я 1уэху еплъык1э зэпкърихыфу.
2. Еплъык1э зэхуэмыдэхэм зэригъэпщэфу, ит1анэ пэжыр кыыхихыфу
3. Упщ1э итыфу, абы и жэуапыр нэгъуэщ1хэм ящ1ыгъуу кыилъыхьуэфу
4. Нэхъуэщ1ым и лэжыгъэр кыипщытэфу.
5. И гупсысэхэр жьэры1уатэуи тхыгъэк1и щыуагъэншэу зэгъэк1уауэ кы1уэтэфу
6. Утыкум жьак1уэу кыщыпсэлъэфу.

Предметнэ есныгъэхэм хохьэ:

1. 1уэрыуатэм еджэфу, ар кыгуры1уэу, абы кыщы1эта 1уэхугъухэр нэгъуэщ1ым ирипхыфу (иллюстрацэ, мультипликацэ, художественнэ фильм)
2. Адыгэ лъэпкъым и тхыдэмрэ хабзэмрэ а тхыгъэхэм кыыхигъуэфу, абыхэмк1э зигъасэу
3. Езыр –езыр зэдженухэр кыигъуэте, еджэу.
4. 1уэры1уатэм и жанр нэхъ ц1ык1ухэр жьэры1уатэбзэми тхыбзэми кыщы1уэтэфу.
5. Гъэхуауэ, зэхэщ1ык1ыгъуэуу къеджэфу
6. Тхыгъэ зэдjar зытеухуамрэ гупсысэ нэхъыщхьэмрэ кыгуры1уэу
7. Езыр –езыр тхыгъэ (текст) ц1ык1ухэр зэхильхьэфу.
- 8.

Етхуанэ классым щеджэ еджак1уэм оценкэ зэрыхуагъэув щ1ык1эхэр:

Жьэры1уатэ жэуапхэм:

«5» ягъэув ядж произведенэм и текстыр тэмэму ищ1эмэ ик1и куууэ кыгуры1уэмэ; абы хэт ц1ыхухэм яку дэль зэхушытык1эр, я хьэл-щэнхэр, я 1уэхущ1афэхэр, 1уэхугъуэхэм я зэк1элъык1уэк1эр кызырыгъэлъэгъуар ик1и тхак1уэм кыигъэсэбэпа художественнэ средствэхэм я мыхьэнэр кыгуры1уэу тепсэлъыхьмэ; литературэм и теориер ищ1эмэ, теорием теухуауэ и1э щ1эныгъэр нэсу кыигъэсэбэпмэ; произведенэм и содержанэм щытепсэлъыхьк1э лъэхьэнэм, гъащ1эм ирипхыфмэ; и бзэр дахэмэ , къулеймэ, гъэхуауэ ик1и зыхищ1эу, псынщ1агъ мардэм тету къеджэмэ.

«4» ягъэув ядж произведенэм и текстыр тэмэму ищ1эмэ ик1и кыгуры1уэмэ; абы хэт ц1ыхухэм яку дэль зэхушытык1эр, я хьэл-щэнхэр, я 1уэхущ1афэхэр, 1уэхугъуэхэм я зэк1элъык1уэк1эр кызырыгъэлъэгъуар ик1и тхак1уэм кыигъэсэбэпа художественнэ средствэхэм я мыхьэнэр кыгуры1уэу тепсэлъыхьмэ; литературэм и теориер ищ1эмэ, произведенэр щызэпкърихк1э литературэм и теориер кыигъэсэбэлыфмэ; лъэхьэнэм, зэманым епхауэ произведенэр зэпкърихыфмэ; и бзэр, къеджэк1эр мы1еймэ. Ауэ и жэуапым щыщ1эныгъэу зы е т1у нэхъыбэ хэмытмэ.

«3» ягъэув, ядж произведенэр зэрищ1эр ик1и кызырыгуры1уэр и жэуапым къуигъащ1эмэ; произведенэм хэт ц1ыхухэм яку дэль зэхушытык1эр, я хьэл-щэнхэр, я 1уэхущ1афэхэр, 1уэхугъуэхэм я зэхэлъык1эр кызырыгъэлъэгъуар ик1и тхак1уэм кыигъэсэбэпа художественнэ средствэхэм я мыхьэнэр кызырыгуры1уэр кыжилэфмэ; литературэм и теориер ищ1эмэ, ауэ произведенэр щызэпкърихк1э тэмэму кымыгъэсэбэпымэ; произведенэм и содержанэм щытепсэлъыхьк1э лъэхьэнэм, гъащ1эм иримыпхыфмэ; и бзэм, къеджэк1эм щыщ1эныгъэу куэд и1эмэ; и жэуапым зэк1элъык1уэк1э тэмэм имы1эмэ.

«2» ягъэув ядж произведенэм и текстым емыджамэ, содержанэри щ1агъуэу имыщ1эмэ; литературэм и теорием щыщ гуэрхэри имыщ1эмэ; и бзэм, и къеджэк1эм зык1и аразэы укымыщ1эмэ.

Тхыгъэ лэжыгъэхэм:

«5» ягъэув, тхыгъэр зытепсэлъыхьыр тэмэму кыгурылуэмэ ик1и зэк1элъык1уэу, гурылуэгъуэу, тэмэму кылуэтэжамэ, псалъэухахэр ек1уу иухуамэ, псалъэ лей кыхимыгъэхьамэ, пэжырытхэмк1э зы щыуагъэ ф1эк1 имыщ1амэ, нагъыщэ гъэувык1эмк1э щыуагъэу зы ф1эк1а хэмытмэ.

«4» ягъэув, тхыгъэр зытепсэлъыхьыр тэмэму кыгурылуэмэ ик1и зэк1элъык1уэу, гурылуэгъуэу, кылуэтэжамэ, стилистическэ щыуагъэу зы – т1у, пэжырытхэмк1э щыуагъэу т1у, нагъыщэ гъэувык1эмк1э щыуагъэу зы – т1у ф1эк1а хэмытмэ.

«3» ягъэув, тхыгъэр зытепсэлъыхьыр мылейуэ кыгурылуэмэик1и кылуэтэжмэ, ауэ кылуэтэжык1эм щыуагъэу зы – т1у нэхьыбэ хэмытмэ е и зэк1элъык1уэк1эм ныкъусаныгъэ мащ1э ф1эк1 имы1эмэ, тхыгъэм хэт стилистическэ щыуагъэхэр щы, пэжырытхэмк1э ик1и нагъыщэ гъэувык1эмк1э щыуагъэхэр зэхэту блы нэхьыбэ мыхъумэ.

«2» ягъэув, кызэджар кызэрыгурымылуар кыщилуэтэжым кыгъэлабгъуэу щыуагъэ зыбжанэ ищ1амэ, тхыгъэм зэк1элъык1уэныгъэ, зэпхыныгъэ яку имыльамэ, стилистическэ щыуагъэ зыбжанэ хэтмэ, пэжырытхэмк1э, нагъыщэ гъэувык1эмк1э щыуагъэхэр зэхэту блы нэхьыбэ ищ1амэ.

Кызэрапщытэ лэжыгъэхэм:

«5» ягъэув орфографическэ щыуагъэ е пунктуационнэ щыуагъэ зы ф1эк1 хэмытмэ.

«4» ягъэув орфографическэ щыуагъэу т1у пунктуационнуиэ щыуагъэу т1у ф1эк1 хэмытмэ е орфографическэ щыуагъэу зы нэхьрэ пунктуационнэ щыуагъэу щы нэхьрэ нэхьыбэ зыхэмыт диктантым.

«3» ягъэув щыуагъэхэм я бжыгъэр орфографическэу пл1ырэ пунктуационнэу пл1ым е орфографическэу щырэ пунктуационнэу тхум щ1имыгъуу щытмэ, е орфографическэу зыри хэмыту пунктуационнэу блы зыхэтым.

«2» ягъэув орфографическэ щыуагъэр блым, пунктуационнэ щыуагъэр блым щхьэдэхамэ е орфографическэу хырэ пунктуационнэу ирэ, орфографическэу тхурэ пунктуационнэу бгъурэ, орфографическэу ирэ пунктуационнэу хырэ хэтмэ.

5 класс. Адыгэ литературэ.

Еджэныгээр зэрэклэуэклэнымрэ абы кызыщэиубыдэмрэ.

Егъэджэныр зэрызэхэлъымрэ кызыщэиубыдэмрэ	Нэхъыщхьэу ягъуэтын хуей щлэныгэмрэ есэныгэмрэ
5КЛАСС	
1.Хэзыгъэгъуазэ. Литературэр гъуазджэм и зы пкыгъуэу зэрыщытыр.	Еджаклэуэхэм я гупсысэм,зэхэщлэуэклэуэ зегъэужьын,псалъэклэ тэмэм ящлэн,дахагъэр зищлэуэ кыгурылэуэн.
2.Адыгэ луэрылуатэ. Абы и пкыгъуэхэр. Луэрылуатэклэ зэджемрэ,абы и пкыгъуэхэмрэ.	Таурыхъэр,нэгъуэщлуэу мы жанрым зэреджэхэр-псысэ,щыпсэ.
«Бажэ хеящлэ.» Таурыхъыр зытеухуа луэхугъуэр.	Таурыхъым дызыхуиуцийр: флэуэ кыпхуэзыщлэм флэуэ ухуытыжыныр; зэгъуэр флэуэ кыпхуэзыщлэм ухуэмеиж хъуа щхьэклэ, лей емыхыжыныр, сыт щыгъуи захуэм и телъхьэу щытыныр.
«Джэду хьэжы» Таурыхъыр зытеухуар.	Псэущхьэхэм ятеухуами, цлэхуэм я гъащлэм ещхьэ абыхэм къахэщыжыр.
«Пклауэ.» Таурыхъым и зэхэлъыклэр.	Зэш трагъэууэ цлэхум и лэмалшыгъэхэм зрагъэужьу зэрыщытар.
«Къэблэжьбар лъаплэщ.» Таурыхъым и сюжетымрэ ллэхъужь нэхъыщхьэ хэтымрэ.	Лэжьыгъэм цлэхур зэхэщлэуэ илэуэ зэригъасэр.
«Иныжъым и къан.» Таурыхъым и зэхэлъыклэмрэ къэлуэтэклэм хэлъ хьэдэмэтагъхэмрэ.	Цлэхубэ таурыхъэр; таурыхъ ллэужьыгъуэхэр.
Псалъэжьхэр. Къуажэхьхэр. Къуажэхьхэм, псалъэжьхэм я тематикэр.	Хьыбар гъэщлэуээн зилэ псалъэжьхэр. Къуажэхьхэм сабийм и зэхэщлэуэ зэрызигъэужьыр.
Псынщлэрыпсалъэхэр. Ахэр зищлэуэ.	Анэдэлъхубэр флэуэ пщлэнымклэ, ар бгъэбзэрэбзэфу ущытынымклэуэ луэрылуатэ ллэужьыгъуэм мыхьэнэуэ илэр.
Кыщокъуэ А.П. Усаклэуэм теухуа псалъэ. «Елбэздыкъуэ.»Литературнэ псысэ. Елбэздыкъуэ и образыр.	Лъэпкъым и зэхэщлэуэ, и луэху еплъыклэр, и хьэл-щэн нэхьыфлэхэр Елбэздыкъуэ и образыр. Литературнэ псысэклэ зэджер.

Акь М.У. Усаклуэм теухуа псалгэ. «Маргын и шабзэ.» Зытеухуар. Образхэр.	Пэжагыр, цыхугэр мыхумыщлагэхэм теклуэныр хыбархэм зэранэцэнэр, ар зэпхар. Цыхум и насыпыр езыр-езыру кызэрымыклуэр, ар ерыщагэрэ лыгэклэ кэхын зэрхуейр тхыгэм кызэрыхэщыр.
Адыгэ джэгуаклуэ-усаклуэхэр. Абыхэм льэпкь литературэр зэфлэувэнымклэ ягээщла лэжыгыр. Пащлэ Б.М.Усаклуэм теухуа псалгэ. «Бэлыхь зимылер зауагыщ.»	Джэгуаклуэ-усаклуэхэм я тхыгэхэм цыхумрэ щыуэпсымрэ зэрзэпыщлар кызэрыхэщыр, дыккэзыухуреихь дунейм тэмэму хущытын зэрхуейм дызэрхураджэр. Гугэр адэщлэиныфлу цыхум кызэрыдэгуэгурыклуэр усэм кызэрыщыгэльэгуар.
Уэхьутэ А.Н.Тхаклуэм теухуа псалгэ. «Дудакь.» Рассказым дызыхуриджэр.	Цыхум хэль гуапагэр, гуцлэгур кьуалэбзухэми зэрзэхашлэр. Рассказ жанрыр, Усэмрэ прозэмрэ зэрзэщхэщыкыр.
Цагьуэ Н.А.Тхаклуэм теухуа псалгэ. «Уэсыр сытым кыхэклер?» -зытеухуар.	Тхыгэр рассказ тхыгэ лэужыгыуэ щыхыхэр.
Бештокьуэ Хь.Кь. Усаклуэ теухуа псалгэ. «Уэсым и гьуэгуанэ.» -зытеухуар.	Усэм и гьэпсыклэр.
Мечиев К.Б. Усаклуэм теухуа псалгэ.	Хэку зауэшхуэр ди сэлэтхэм я теклуэныгэклэ «Си кьуэм пащлэ» усэм и гупсысэ нэхыщхэр.
Кьашыргэ Хь.Хь. Тхаклуэм теухуа псалгэ. «Зы жэщ» рассказыр зытеухуар. Анэм и образыр.	Тхыгэм и гупсысэ нэхыщхэр, художественнэ гьэпсыклэр.
Кулиев Кь.Ш. Усаклуэм теухуа псалгэ. «Анэ» тхыгэр зытеухуар.	Ущииныгэ, гьэсэнэгэ мыхэнэуэ тхыгэм илэр.
Клуащ Б.И.Усаклуэм теухуа псалгэ. «Сигьусэщ.»-зытеухуар.	Еджаклуэм ныбжьэгьу пэж тхылыр хуэхунымклэ усэм илэ мыхэнэр. Зэгэпщэныгэ, кьэгэпсэуныгэ художественнэ лэмалхэр.

Журт Б.Къу. Тхаклуэм теухуа псалъэ. «Адэ лъапсэжь.» Хьэжсуф и образыр.	РассказымкIэ авторым къыджиIэну зыхуейр.
Хьэнфэн А.М.Тхаклуэм теухуа псалъэ. «Мывэ кьүүлэн цIыкIу.» Къуажэ фызыжьхэм я образхэр.	Рассказым и гьэпсыкIэр.
Щомахуэ А.Къ. Усаклуэм теухуа псалъэ. «Зэраншу.»	Усэм и гьэпсыкIэр. Ауанымрэ гушыIэмрэ.
Къэгьырмэс Б.Хь.Тхаклуэм теухуа псалъэ. «Псори зыщIэ Болэт.», «Хьэдзыгьуанэмрэ бжьэмрэ», «Укьызэрынэжыну зыщI.»	Болэт и хьэл-щэнхэр. Басняхэм кьыхэщ цIыху хьэл-щэнхэр.
ЩоджэнцIыкIу А.1. Усаклуэм теухуа псалъэ. «Май». Гьэм и дахагьымрэ лъахэм и зыужьыныгьэмрэ кьызэрыхэщыр.	Усэм и гьэпсыкIэр, бзэр.
Баклуу М.И.Тхаклуэм теухуа псалъэ. «ЩIакхьуэ»-зытеухуар.	Ерыскьым пщIэ зэрыхуэщIын хуейр. Рассказым и гьэпсыкIэр, и бзэр. Диалогымрэ монологымрэ.
Гьэунэ Б.Хь.Тхаклуэм теухуа псалъэ. «Уэ кьэклуж закьуэ, папэ» рассказым кьыщыгьэльэгьуар.	Рассказым и гьэпсыкIэр, бзэр. Эпитетыр , абы и кьэгьэсэбэпыкIэр.
Гьубжокьуэ Л.М.Тхаклуэм теухуа псалъэ. «Бжьэ кьэпщIахэр»-зытеухуар.	Рассказым и гупсысэ нэхьыщхьэр, хэль ущие дахэр. Литературнэ лIыхьужьым теухуауэ.
Тхьэгьэзит З.М.Усаклуэм теухуа псалъэ. «Гуапагьэ.»-усэмкIэ «фIы щIэн» кьалэн лъапIэм кьызэрыхуриджэр.	Усэм и гьэпсыкIэр, бзэр.

Учебно-методическэ комплектыр:

Зэреджапхъэ, къагъэсэбэпыпхъэ тхыльхэмрэ тетрадымрэ

Багъ Н. А., Балэ Л. Ф., Агъырбэ З. Т. Адыгэ литературэ. Учебник-хрестоматие 5 класс Налшык «Эльбрус» 2010.

Ержыб А. Къу. Дерсхэм къыдэк1уэу къызэджапхъэ тхыльхэр зэрыт пособие, 5-8-нэ классхэм папщ1э. Налшык, 1997.

Хьэк1уащэ А. Хь. Адыгэ 1уэры1уатэ (еджак1уэхэм папщ1э). Налшык, 1992.

Егъэджак1уэм къыгъэсэбэпыну щ1эныгъэ, методическэ лэжыгъэхэр

Балэ Л. Ф. Изложенэхэмрэ сочиненэхэмрэ. (5-11-нэ классхэм папщ1э). Налшык: «Эльбрус», 2008.

Ержыб А. Къу., Хьэщыкъуей А. Хь. Шэрджэс тхак1уэхэм я тхыгъэхэр курыт школым

зэрыщегъэджыпхэр. Налшык, 1987.

Хьэк1уащэ А. Хь. Адыгэ усэ гъэпсык1э. Налшык, 1998.

Хьэк1уащэ А. Хь. Адыгэ 1уэры1уатэм и хрестоматие. Налшык, 1988.

Теунэ Хь. И. Къэбэрдейм и литературэмрэ и тхак1уэхэмрэ. Налшык, 1959.

Абазэ А. Ч. Къэбэрдей тхак1уэхэр. Налшык, 1999. Налшык, 1992.

Къагъэсэбэпыпхъэ псалъальэхэр

Зэхъуэхъу Л. Хь. Орфографическэ псалъальэ. Налшык: «Эльбрус», 1989.

Джаурджий Хь. З., Сыкъун Хь. Хь. Урыс-адыгэ школ псалъальэ. Налшык: «Нарт», 1991.

Дзыгъуанэ Р. Хь., Шэру Н. Гъу. Адыгэбзэм и синонимхэм я псалъальэ. Нальчик: «Эльбрус», 1997.

Автор гуп. Адыгэбзэ псалъальэ. Москва, 1999.

Автор гуп. Урыс-адыгэ псалъальэ. Москва, 1995.

Адыгэбзэ фразеологизмхэм я псалъальэ. Налшык, 2001.

Пщыхъэщ1э Л. И., Тымыжь Хь. Т. Хьэрыпыбзэм къыхэк1уу адыгэбзэм къыхыхъа псалъэхэр. Налшык, 2006.

Хьэкъун Б. И. Адыгэ къэк1ыгъэщ1эхэр. Налшык, 1992.

Щхъэщэмьщ1 Хь. Хь. Адыгэщ1э зилэ псэущхъэхэр. Налшык, 1998.

Щхъэгъэпсо С. Хь., Слон Л. Хь. Къэк1ыгъэхэм я адыгэщ1эхэр. Налшык, 1994.

Молэмусэ Хь. Т. Къэбэрдей-Балъкъэрым щы1э (щыпсэу) къуалэбзухэр. Налшык, 1967. Интернет-ресурсхэр.

Календарно-тематическэ план
Адыгэ литературэ 5 класс сыхь.70.

Щаджын хуей махуэр	Щаджа махуэр	Урокым и №	Урокым и темэр	Сыхьэт бжыгьэр	Урок л1эужыгьуэр	Примечание
02.09.17г.		1.	Гьэмахуэм зэджахэр, ильэсым зэдженухэм тепсэлыхьын.	1	Беседэ	
06.09.17г.		2.	Хэзыгьэгьуазэ.	1	Хэзышэ урок	
09.09.17г.		3.	Адыгэ 1уэры1уатэр. Хэзыгьэгьуазэ	1	Комб. урок	
13.09.17г.		4.	«Бажэ хеящ1э» таурыхьыр зытеухуар.	1	Комб.урок	
16.09.17г.		5.	«Дзыгьуэхэм я хейр джэдум зэрищ1ар» таурыхьыр.(Сказка «Джэду Хьэжы»)	1	Комб. урок	
20.09.17г. 23.09.17г.		6.	Б/з сочиненэ	2	Бэм зегьэужьын	
27.09.17г.		7.	«Пк1ауэ и джэш дзык1э» псысэр. (Народная сказка)	1	Комб. урок	
30.09.17г.		8.	«Кьэблэжьар льяп1эщ» таурыхьыр.(Бытовая сказка «Кьэблэжьар льяп1эщ».)	1	Театрализован нэ урок	
04.10.17г.		9.	«Иныжьым и кьан» и зэхэлык1эмрэ и кьэ1уэтэк1эмрэ.	1	Комб. урок	
07.10.17г.		10.	Кл.щ1ыб еджэныгьэ «Тхьэк1умэк1ыхь анэжьыр, Бажэр, Дыгьужьыр».(Вн /чт. «Тхьэк1умэк1ыхь анэжьыр, Бажэр, Дыгьужьыр».)	1	Комб. урок	
11.10.17г.		11.	Псальэжьхэр.(Пословицы.)	1	Урок- зэпеуэ	
14.10.17г.		12.	Кьуажэхьхэр. Кьуажэхь джэгук1эр.(Загадки.Элементы игры.)	1	Урок-джэгу	
18.10.17г.		13.	Б/з изложенэ	2	Бэм зегьэужьын	
21.10.17г.		14.	Псынщ1эрыпсальэхэ (Скороговорки.)	1	Урок- зэпеуэ	

25.10.17г. 28.10.17г. 11.11.17г.		15.	К1ыщокъуэ А. «Елбээдыкъуэ» и литературнэ псысэр.(Литературная сказка Алима Кешокова «Елбээдыкъуэ».)	3	Комб. урок	
15.11.17г. 15.11.17г. 18.11.17г.		16.	Акъ М.У. «Маргын и шабзэ» рассказым 1эры1уатэм щыщү хэль нэщэнэ нэхъыщхьэхэр.	3	Комб. урок	
22.11.17г.		17.	Адыгэ джэгүак1уэ- усак1уэхэр. Пащ1э Б. «Бэлыхь зимы1эр захуагъэщ». Лит.и теорие. Худ.лит. и пкъыгъуэ нэхъыщхь. : усыгъэр, прозэр. Драматургиер.	1	Зэпсэлъэныгъэ	
25.11.17г. 29.11.17г.		18.	Б/з сочиненэ	2	Бзэм зегъэужьын	
02.12.17г. 06.12.17г. 09.12.17г.		19.	Уэхъутэ А.Н. «Дудакъ» лит-м и теория. Рассказ жанырыр	3	Лекцэ, зэпсэлъэныгъэ	
13.12.17г.		20.	Мечиев Кязим «Си къуэм папщ1э» усэ	1	Зэпсэлъэныгъэ	
16.12.17г.		21.	Класс щ1ыб еджэныгъэ «Къарэ лъакъуищ» (Вн/чт.«Къарэ лъакъуищ»)	1	Комб. урок	
20.12.17г.		22.	Цагъуэ Н. «Уэсыр сытым кыыхэк1рэ?» тхыгъэм гъэсэнныгъэ мыхьэнэ и1эр.	1	Комб. урок	
23.12.17г.		23.	Бештокъуэ Хь. Къ. «Уэсым и гъуэгуанэ» усэр зытеухуар.	1	Зэпсэлъэныгъэ	
27.12.17г. 13.01.18г. 17.01.18г.		24.	Къашыргъэ Хь.Хь. «Зы жэщ» рассказым Хэку зауэшхуэм и зэман хьэлъэр къызэрыщыгъэльэгъу эжар.	3	Беседэ, Комбинированнэ Зэпсэлъэныгъэ	
20.01.18г.		25.	Кулиев К.Ш. «Анэ» усэр.	1	Зэпсэлъэныгъэ	
24.01.18г.		26.	Кл.щ1ыб еджэныгъэ	1	Беседэ	
27.01.18г.		27.	Б/з. Изложенэ	2	б/з. урок	

31.01.18г.					
03.02.18г.		28.	К1уаш Б. «Си гьусэщ» усэр. Лит. и теорие. Усэм и нэщэнэ нэхьыщхьэхэр. Зэгьэпщэныгьэ, кьэгьэпсэуныгьэ худ. 1эмалхэр.	1	зэпсэльэныгьэ
07.02.18г.		29.	Журт Б. «Адэ льяпсэжь» рассказыр зытеухуар, гупсысэ щ1элъыр.	1	Темэщ1эр щадж урок
10.02.18г.		30.	« Адэ льяпсэжь» рассказым и гупсысэ нэхьыщхьэр.	1	Комб. урок
14.02.18г.		31.	Рассказым кьыхэщыж л1ыхъужьхэр.	1	Комб. урок
17.02.18г.		32.	Хьэнфэн А.М. «Мывэ кьуэлэн ц1ык1у» рассказыр зытеухуар, и гьэпсык1эр.	1	Темэщ1эр щадж урок
20.02.18г.		33.	Кьагьырмэс Б. «Псори зыщ1э Болэт» рассказым кьыщыгьэльэгьуар. Лит.и теорие. Худ.тхыгьэр зытеухуамрэ кьыщи1уатэ гупсысэмрэ.	1	Комб. урок
24.02.18г. 28.02.18г.		34.	Б/з сочиненэ	2	Бзэм зегьэужьын
03.03.18г.		35.	Щомахуэ А.Кь. «Зэраншу» усэр зытеухуар, и гьэпсык1эр. Лит.и теорие. Ауанымрэ гушы1эмрэ.	1	Беседэ, зэпсэльэныгьэ
07.03.18г.		36.	Кл.щ1ыб еджэныгьэ Кьэзэнокьуэ Жэбагьы «Жэбагьы и хьуэхьу». (Вн/чт. Жабаги Казанокков«Жэбагьы и хьуэхьу».)	1	Комб. урок
10.03.18г.		37.	Щоджэни1ык1у А.1. «Май» усэр.	1	Темэщ1эр щадж урок
14.03.18г. 17.03.18г.		38.	Бак1уу М.И. «Щ1акхьуэ» рассказыр	2	Темэщ1эр щадж урок

			зытеухуар.			
21.03.18г.		39.	Кл.щ1ыб еджэныгээ Усэ зэгъэщ1эн	1	Урок-конкурс	
04.04.18г. 07.04.18г. 11.04.18г.		40.	Гъэунэ Б.Хь. «Уэ къэк1уэж закъуэ, папэ!» рассказым къыщыгъэльэгъуар.	3	Беседэ	
14.04.18г.		41.	Литературэм и теория этитеты	1	Беседэ	
18.04.18г.		42.	Кл.щ1ыб еджэныгээ Щоджэнц1ык1у А. «Гъатхэ», «Бжьыхьэ»	1	Урок - зэпеуэ	
21.04.18г. 25.04.18г.		43.	Гъубжокъуэ Л. «Бжьэ къэпщ1ахэр»	2	Беседэ	
28.04.18г.		44.	Тхьэгъэзит З.М. «Гуапагъэ» усэр зытеухуар, и гъэпсык1эр .	1	Комб. урок	
02.05.18г. 05.05.18г.		45.	Б/з изложенэ	2	Бзэм зегъэужьын	
12.05.18г. 16.05.18г.		46.	Б/з. Усэм гъэхуауэ къеджэным елэжьын.	2	б/з. урок	
19.05.18г.		47.	Кл.щ1ыб еджэныгээ.	1	Комб. урок	
23.05.18г. 26.05.18г. 30.05.18г.		48.	Гъэ псом яджар къэпщытэжьын	4	Урок- практикум	